

Družba prodajalcev pohišt v Clevelandu je sklenila, da bodo trgovci zapirali trgovine v torkih, s redah in petkih ob 12.30 stih zvečer. Med slovenskimi trgovinami prideta v poštev M. M. Grdina in Sinovi in Jose K. Kremžar.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 81, Wed., April 6th, 1932

Republikanske obljube in tarif

Iz kongresnega zapisnika z dne 31. marca, posnemamo nekaj izčrpnih govora, ki ga je imel demokratski senator iz Texasa, Connally. Tekom svojega govora je pobijal senator Connally republikanski visoki tarif, ki je prvi povzročitelj velike mizerije, v katero je zabredla Amerika. Mr. Connally je odgovarjal senatorju Fessu iz države Ohio, načelniku republikanske stranke v Zedinjenih državah, na sledeči način:

"Senator Fess je v letu 1928 izjavil sledeče: "Bistveno prizadevanje republikanske smernice je ustanoviti in vzdrževati visoki standard življenja med vsemi razredi prebivalstva. Republikanci garantirajo najvišjo prosperiteto za vse ameriške državljane, zlasti pa za one, ki so zaposleni v poljedelstvu in industriji."

"Tako je vodja republikanske stranke, senator Fess, samo ponovil, kar ponavljajo republikanci že zadnjih 40 let, namreč, da je republikanska stranka — stranka prosperitete, demokratska stranka pa — stranka mizerije. In posrečilo se je republikancem v mnogih volivnih kampanjah prešlepti volivce s svojimi lažnimi trditvami. Ob mnogih priklah je republikanska stranka pregovorila ljudi, da so ji verjeli. In o delavcu najraje govorijo ti republikanci, ker so mnenja, da so delavci najbolj lahkoverni. Najraje imajo republikanci delavce — o volivnih kampanjah. Republikanska je doktrina tarifa in prosperitete. Nihče drugi ne zna narediti dobrih časov, kot republikanska stranka. Glejmo, kaj je govoril senator Fess, kot vodja republikanske stranke v Zedinjenih državah, v letu 1928, ko se je vršila predsedniška kampanja.

"Republikanska stranka bo zgradila temelje največje prosperitete. Nobene boljše garancije za dobre čase in za najboljšo prosperiteto ne moremo dobiti, kot je garancija predsednika Coolidgea, da če nadaljujemo z istim delom, kot ga je zasnoval, da bo Amerika imela stalno dobre čase. Pod Coolidgeovo vladno se je Amerika dvignila iz huđe krize v sijajno prosperiteto. In republikanska stranka si s ponosom lasti čast, da je ona prispevala k prosperiteti, da je prosperiteta delo republikanske stranke. Zedinjene države so danes prvi narod na svetu, toda pomisliti moramo, da bo tako ostalo le, če sledimo republikanski stranki in jo obdržimo na moči in vladi. Rekord sedanje administracije je garancija, kaj lahko pričakujemo od prihodnje administracije, kateri bo načeljal Herbert Hoover. Naše besede bodo postale dejanja. Mi ničesar ne obljubujemo, mi govorimo o živih dejstvih. ..."

Tako je govoril senator Fess leta 1928, ko je Herbert Hoover kandidiral za predsednika Zedinjenih držav. In glasom izjave senatorja Fess se je tedaj nahajala Amerika v največji prosperiteti in se valjala v premoženju. In v letu 1928 je republikanska stranka sveto obljubila, da če bodo republikanci ponovno izvoljeni, da ta prosperiteta ne samo, da bo ostala, pač pa se bo še zvišala.

In od leta 1928 obstoji vse delo republikanske stranke v tem, da je zvišala tarif. In kaj se je zgodilo, kakor hitro je republikanska stranka sprejela visoki tarif? Ne, ne bom vse gorje in trpljenje naroda pripisal na račun visokega tarifa, toda ob času, predno je bil tarif republikancev sprejet, smo imeli še precej udobne čase. Toda, kakor hitro je bil republikanski tarif sprejet kot postava, tedaj smo se v naglici znašli v prepadu največje mizerije, kar jo pomnijo Zedinjene države od civilne vojne sem.

"Ako ima republikanska stranka pod vodstvom "zmogljivega" senatorja iz države Ohio, Mr. Fessa, moč zopet vrniti prosperiteto ameriškomu narodu, tedaj javno pozivljem republikance v imenu trpečega ameriškega naroda, da vrnejo prosperiteto narodu! Ako so trdili, da je prosperiteta odvisna od republikanske stranke in visokega tarifa, tedaj jih prosim za Boga, da se usmislijo ameriškega naroda in vrnejo dobre čase! Zakaj ne držijo, kar so obljubili, zakaj jim je nemogoče spolniti, kar so obljubili!

Senator iz države Ohio, Mr. Fess, načelnik republikanske stranke v Zedinjenih državah, je zelo velik prijatelj predsednika Hooverja. Oba, Fess in Mr. Hoover sta republikanca in izvajata veliko moč. Torej javno pozivljem senatorja Fessa, da vporabi svojo moč in ves svoj vpliv, ki ga ima pri predsedniku, da prinese na dan svoja zdravila za strašno depresijo, v kateri živimo. Prosim ga, iskreno ga prosim, da spolne svojo obljubo in pokaže ameriškomu narodu prosperiteto, o kateri so republikanci v letu 1928 trdili, da imajo patent na njo, in da le pod republikansko vladno more dežela uživati zlate čase!"

D O P I S I

Lorain, O.—V nedeljo 27. škem jeziku. marca je imelo tukajšnje pevsko društvo "Naš dom" v S. N. D. mo koncert s krasnim programom. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Pozdravni govor je imel predsednik zbora, Mr. J. Mramer, ki je pozdravil občinstvo v slovenskem in angle-

To je bil že drugi koncert kar društvo obstoji. Takoj pri prvem koncertu se je pokazalo, da bo društvo lepo napredovalo in sedaj, pri drugem koncertu, je vsak lahko opazil, kako mnoge sem videla veliko število oglasov dobilo. Vidi se, da je pevovodja

Mr. Louis Seme izvrstni pevovodja, ki se je vnel z dušo in telesom za to društvo. Vse skupine: mešan zbor, moški in ženski, dueti in solisti, vsi so krasno peli. Občinstvo je pazljivo zasledovalo program in z burnim aplavzom zahtevalo ponovitev več pesmi. Krasen večer je bil. Pevci, pevke in pevovodja ste lahko ponosni, čast vam in ponos vsej naselbini, ko ste priredili v šestih mesecih dva tako krasna koncerta. Le kmalu zopet priredite tako užitka poln večer.

Koncerta se je udeležilo tudi več rojakov iz Clevelanda. Ve-

seli nas in tudi mi bomo prišli na vaše prireditve. Prišli so: Mr. in Mrs. M. Rakar, Mr. in Mrs. P. Kogoj, Mr. Drašler, Mr. in Mrs. J. Menart, Mr. in Mrs. F. Kačar, Mr. in Mrs. J. Durjava in več drugih, katerih imena mi pa niso znana. Koncerta se je udeležilo tudi več Amerikancev, ki so bili zelo zadovoljni in ker so bile na programu tudi štiri ameriške pesmi.

Koncert je bil velik uspeh, poln najlepšega užitka in gotovo ni nikomur žal, da se je udeležil. Obilen poset pa znači, da se vse zanima za naš napredek.

Louis Balant.

RAZDELITEV ŽIVIL V COLLINWOODU

Za nami so velikonočni prazniki, ki so nam prinesli predvsem Zveličarjevo vstajenje in vstajenje pomladi. Pomlad prihaja v deželo in vse je pomlajeno in prerajeno. Prestali in prebili smo trdo zimo — eno izmed najhujših, kar jih pomnimo — in to ne toliko radi mraza, ki nam je očitno prizanašal, temveč radi brezposelnosti, katero še vedno občuti marsikatera slovenska družina.

V tem času smo tudi videli, kako velika pomena je za naselbino društvo sv. Vincenca Pavlanskega, ki se udejstvuje v smeri dobrotelosti. Tako se je to društvo tudi za minule velikonočne praznike pripravljalo, da pomaga sleherni slovenski družini v Collinwoodu, ki živi v pomanjkanju, svojo pomoč. Društvo se je pravočasno potrudilo, da pride do sredstev za nakup potrebnih živil. Začrtalo si je svoj prireditev, izžrebalo je "Apex" pralni stroj, povabilo slednjič Mr. Anton Grdina za kazanje novih slik, ki se v Collinwoodu še niso videle. Mr. Grdina se je vabilu radevolje odzval ter izpolnil naš spored s kazanjem zanimivih slik.

Ves čisti dobiček je Mr. Grdina naklonil našemu društvu, ki se mu za to najtopleje zahvaljuje, želeč mu najboljše uspehe pri kazanju slik.

Velikonočna delitev živil se je vršila v torek 22. marca ter se je razdelilo živež med 112 družin, ki so, zaupajoč v boljše čase, prihajale v tihi blaženstvu na ličih in odhajale s prazničnim razpoloženjem v srce.

Vse se je vršilo točno in v najlepšem redu. Razdelilo se je pravično ter nepristransko in ne glede na prepričanje ali mišljenje družine. Da se je vse to moglo vršiti v tako veliki meri, se ima društvo sv. Vincenca Pavlanskega zahvaliti v prvi vrsti Community Welfare klubu, čigar članice so se toliko potrudile in še več žrtvovala, kot smo pa pričakovali.

Nad 200 dolarjev so potrošile za naše društvo ter preskrbele, da so živila bila dostavljena pravočasno in točno na mesto. Odkrita priznanja, da je njihovo delovanje velika izpodoba pri našem delu. Nimamo niti izbranih besed, niti visokih izrazov, da bi jim izrekli primerno zahvalo. Take zahvale naše društvo niti izreči ne more. Naša skromna zahvala je le izraz našega čustvovanja, ki se globoko klanja taki velikodušnosti. Takega žrtvovanja ne poplača ne suhoparna zahvala in ne dolgozveze besede, ampak najbolje

šo zahvalo bo izrekel Vsemogočni, ki bo vsa dobra dela stotero poplačal.

Velikonočna razdelitev pa bi ne bila popolna, ko bi ne bilo pečiva in običajnih kolačev. To nalogo pa je imel Mr. John Zalar, slovenski pekovski mojster na Waterloo Rd., dobitnik in sodrnik našega društva. Pripravil in spekel je 115 kruhov in 115 kolačev. A darežljivost Mr. Zalarja se ne kaže samo takrat, kadar so prazniki, marveč je vzorna in vzgledna tudi tedaj, kadar je treba šolskim otrokom vsakdanjega kruha. In to plemenito delo vrši Mr. Zalar skozi celo zimo za sam "Bog plačaj." Iz teh in enakih ozirov si je pridobil velike zasluge za društvo sv. Vincenca Pavlanskega, ki ga je iz hvaležnosti izvolilo svojim častnim članom.

O priliki tako obširne delitve, kot se je vršila pri društvu za minule praznike, se pogreša marsikakšne druge potreščine, ki je neobhodno potrebna. Za vse take reči so pa skrbeli slovenski trgovci, ki so požrtvovalno sodelovali in se radevolje odzvali, kjer je bilo potrebno. Tako so se še posebno odlikovali: Frank Lavrič, Frank Marzlikar, John Asseg in John Trček. To znači, da uživa društvo sv. Vincenca Pavlanskega velik ugled po naselbini in da se slovenski trgovci spominjajo sorojakov ne le v dobrih letih, ampak tudi v težkih in hudih časih. To tudi pomeni, kako pametno in previdno ravna slovenski odjemalci, ki podpirajo domača podjetja, katera vračajo zopet obresti v korist sorojakov. Med tem pa ostane denar, potrošen po tujih trgovinah, za Slovence popolnoma mrtve in se nikdar več ne povrne nazaj v naselbino.

Slednjič ne smemo prezreti še enega moža, ki se je največ potrudil, da je poklical v življenje to prekoristno društvo. Ta zasluzni mož je Rev. Vitus Hribar, duša in srce društva sv. Vincenca Pavlanskega. Z velikim trudom je organiziral in ustanovil to dobrodelno društvo pod skromnimi razmerami ter dihnili vanj duha sv. Vincenca Pavlanskega. Zbral je okrog sebe peščico mož ter jih vztrajno vodil do velikih uspehov. Vsa čast takemu možu!

To je tedaj udejstvovanje društva, ki nesebično in nepristransko razširja svoja krila nad Collinwoodom ter z združenimi močmi deluje med rojaki, blažeč potrti srca in deleč pomoč ljudem, ki so pomoči potrebni.

George Panchur, predsednik.

BESEDA NAŠIH ROJAKOV O KONTESTU

NEKAJ IZMED ŠTEVILNIH DOPISOV O ŠTETJU ZAJČEV, PISK IN PIRHOV

Cleveland, O.—Podajam število zajčkov, piščancev in pirhov. Ko pregledujem in čitam dan za dnem Ameriško Domovino, se mi vedno bolj dopade. Čitajo se vsak dan novice, dopisi, povesti, članki. Posebno pa se mi dopade Jakatova kolona, ki toliko smeha napravi. Ko sem pregledovala velikonočno izdajo, sem videla veliko število oglasov od naših slovenskih trgovcev.

Tako je lepo, da se oglašva v Ameriško Domovino. Od nas Slovencev je pa tudi dolžnost, da podpiramo svoj narod — svoji k svojim! In: kdor nima še dnevnika Ameriško Domovino, naj si ga takoj naroči, mu ne bo žal.

Ko pregledujem zajčke, piščance in pirhe, si mislim, da bi jaz tudi začela šteti, ko so tako dolgi večeri. Začnem šteti: sto, tristo, petsto — oh, kedar bo vse

to prešteto. Počasi gre naprej in bolj ko štejem, bolj me zanima. Oh, ko bi tudi jaz prišla do kake nagrade, si mislim. Da bi si kupila nogavice, ker moje imajo tudi luknjo, dasiravno nisem plesala. Tako vidim danes zapisano v Jakatovi koloni, ko je plesal, pa je plesalki na noge stopil in ji nogavice raztrgal. Sedaj ga pa tista ženska tirja za nove. Previden bodi, Jaka, in nikar ne trgaj nogavic pri plesu. Pozdrav!

Mary Urbas.

Je zajčkov res veliko, če šteti prav ne znaš; če jih pa šteje skrbno, le polovico pet imaš.

Le eden je še pravi, ki spredaj je zadet, pa vsakdo lahko vidi, da on več nima pet.

Je piščet tudi mnogo, da vse kar mrgoli; piščanec pa ta pravi prav res nobeden ni.

A pirhov komaj pet med vsemi sem našla, vsa druga bela jajca, so nepopisana.

Z upanjem na nagrado, ostajam vaša zvesta naročnica

Julia Frank.

Cleveland, O.—Prav z veseljem čitam list Ameriška Domovina, ker mi res jako ugaja. Dobro ste naredili, da ste nam obljubili nekaj nagrad v teh časih depresije. Samo škoda, da ni par tisoč nagrad, da bi več naročnikov dobilo nagrade. Seveda sem siguren za prvo nagrado, ker sicer vam bom poslal račun za glavobol, katerega sem si naprtil pri štetju vaših zajčkov, piščancev in pirhov.

Moja glava je kot starokrajski mernik. Pa saj ni čuda, ker notri pleše in se vrtil tisoče in tisoče živalic. Pa ne samo v glavi, celo po životu vse mrgoli. Vseeno sem imel dosti zabave s štetjem. Želim vam obilo novih naročnikov, sebi pa prvo nagrado. Vas pozdravlja

Bartol Bervar.

Cleveland (Collinwood), O.—Ker nam je gosa depresija dala dosti prostega časa, sem tudi jaz šel in upam, da sem pravilno sešel, tako da sem gotov, da dobim prvo nagrado. Najprvo se zahvalim Ameriški Domovini, ki nam je vsaj za en teden olajšala naše skrbi, ki nas tlačijo pod republikanskim režimom, na katere smo pozabili, ko smo šteli zajce in piščance. Vsa ta živina je bila okrog slovenskih trgovcev. Tako nam ni treba hoditi drugam kupovat, ker imajo slovenski trgovci veliko zalogo vsakovrstnega blaga, da nam lahko dobro postrežejo in naš dolar bo ostal med nami.

List Ameriška Domovina je list, ki bi ga ne smelo manjkati v nobeni slovenski hiši. V njem dobiš vsakovrstno čtivo: vsakdanje novice, podučne članke, dopise, povesti, pesmi, oglašje tako naprej. Ako bereš ta list, gotovo pozabiš za par ur svoje težave, zato ga priporočam vsem Slovincem širom sveta. Pozdravljam vse naročnike tega lista, listu pa želim mnogo novih naročnikov.

Anton Stefančič.

Geneva, O.—Tudi mene se je prišla želja šteti zajčke, pičke in pirhe, da bi dobil tisti cekiček, ki se meni tako dopade. Tako je luštan, tako lepo se svetli in tako fletkano glavce ima, da je kaj. Lepo Vas prosim, g. urednik, predno mi ga boste poslali, da ga lepo zavijete v kako židano ruto in denete v polačeno škatljico. Notri denite tudi malo bate, da se ne oboleče, vsaj veste, da je dolga pot do mene.

Sedaj vam pa povem, kako sem štel. O, kriz božji, tako sem štel, da so mi kar lasje beli postali. Pa saj ne bodo zastojni, ker bom dobil tisti cekiček. Če tristo, petsto — oh, kedar bo vse

Če verjamete al' pa ne.

Že en par me jih je dregnilo in namigovalo, kaj je z mojo nagrado. Uh, kako so te ženske nestrpne. Saj nisem pozabil na nagrado, ampak sem nalašč ča-

bil pa od slovenskih trgovcev, od groceristov in mesarjev lepo darilo: šunke, klobase, telečja jetra, srce in noge, povrh pa še kislega zelja, katerega imam tako strašno rad.

Začel sem šteti pri oglaših trgovcev, ki so najbližje mene, da bodo imeli manj stroškov, kadar bodo vozili tisto robo k meni.

Začel sem torej s Klubom collinwoodskih groceristov in mesarjev. Naštel sem 422 piščancev in 428 pirhov. Ali kam ste pa zajčke djali, ki jih ni? Ali ste jih prodali, ali ste jih pojedli? Morda ste jih pustili pri meni na farmah, kjer jih je toliko, da jih prešteti ne morem.

Tukaj Vam torej pošljem celokupno število. Če sem jih kaj preveč naštel, mi jih pošljite nazaj, če jih je pa premalo, Vam jih bom pa jeseni še enkrat toliko poslal. Pozdrav!

Josip Gramc.

Shinnston, W. Va.—Prilobeno Vam pošiljam število zajčkov, pirhov in piščancev, katere sem s tako težavo preštela. Dva dni sem jih štela in sem na prvi pogled mislila, da jih sploh ni za preštet, ker jih je toliko. Ko sem pa začela šteti, pa nisem mogla nihat, tako sem bila radevedna koliko jih je. Poleg tega sem pa tudi vse oglašje prečitala, ker dosti trgovcev osebno poznam in sem bila radevedna kateri oglašajo. Tako se prav lepo zahvalim Ameriški Domovini, ki mi je dala dva dni lepega razvedrila, da sem se kratkocasišla za velikonočne praznike. List Ameriška Domovina je res nekaj vreden, ko se spomni za nagrade in tako nekoliko razveseli svoje naročnike. S pozdravom,

Josie Stepech.

Cleveland (Collinwood), O.—Tudi jaz sem prevzela to zabavno delo, katerega nam je preskrbela Ameriška Domovina. Povedati Vam pa moram, da to ni kar tako z lahkoto šlo. G. urednik, ako prežete moj račun, ne vem kaj bo. Kaj bo moj mož rekel, ko dobimo račun za elektriko, ker mi je vsak večer očital: "Kaj pa delaš še sedaj v kuhinji? Ali ne greš spat?" Jaz sem pa s tako hito letala okoli oglasov in štela zajčke, piščance in pirhe. Največja reklama je bila ona Kluba collinwoodskih grocerjev in mesarjev. Mislila sem, da hodim okrog sveta, predno sem prišla od kraja do kraja. Se dobro pozna, kako si radi privoščijo kaj takega, ker so si še za okvir izbrali to lepo živalico. Naj bi bili dali tudi nekaj zajčkov vmes, da bi se vedelo, da je pri klubu nekaj takih, ki so od lovskega kluba. Toda oni dobro vedo, da bodo sedaj na pomlad rajši streljali po piščancih kakor po zajcih. Da bi bila jesenska doba, bi bilo vse drugače.

Ako sem pravilno naštel, bom gotovo deležna kake nagrade, ako pa nisem, sem Vam pa vseeno hvaležna za zabavo. Opozorjam Vas pa še sedaj, da ne pozabite razpisati enake zabave tudi drugo leto. Čestitam tistemu, ki je najbolj uganil, Ameriški Domovini pa za lep napredek.

Mrs. Mary Janc.

Demokratski glasovi narastli za 30%

Chicago, 5. aprila. Razna poskusna glasovanja so prinesla na dan dejstvo, da so demokratski glasovi narastli za 30 procentov, dočim so se republikanski glasovi znižali za 50 odstotkov.

kal lepega vremena, da se boste bolj postavile z lepimi nogavicami.

Torej: kaj je bilo prej na svetu, kokoš ali jajce? To bi bil rad videl, da bi mi bile ženske razjasnile. In so mi. Dobil sem mnogo odgovorov in sicer takih, da še sedaj ne vem pri čem sem. Nekatere pišejo, da je bil najprej na svetu petelin in je ta jajce znesel, iz katerega se je izvalila kokoš. Sklicuje se na Adamo, ki je bil tudi prej ustvarjen kot kokoš.

Druga piše, da je bila najprej ustvarjena kokoš, ki je takrat, ko sta Adam in Eva paradiž spravila na beraško palico in šla po svetu s trebuhom za kruhom, da je takrat kokoš od same žalosti odmedlela in jajce znesla.

Tretja zopet piše, da je bilo oboje hkrati na svetu: jajce in kokoš.

Na, sedaj naj pa vem kaj je prav. In pa saj veste, kakšne so ženske. Vsaka trdi svoje in kadar ženska nekaj trdi, je živ človek ne pregovori. Zdaj naj se grem pa žnjimi štrajtat. Aha, jaz se že ne bom. Saj bi jim ne prišel do konca, jih preveč dobro poznam.

Ampak, kako naj pa nagrado razdelim? Če bi jo prisodil tej, bi druga nos zavihnala in bi me do sodnjega dne ne pogledala. Če bi jo prisodil drugi, bi pa prva regljala, češ: "Sur, s to sta si bolj na roke in bekot, pa si ji dal štumfe!"

Ej, pa ne boste Jakata! Še vselej sem se z mazal in, mislim, da sem se tudi sedaj. Ko so začela prihajati pisma z odgovori, mi je vroče prihajalo in bi bil najrajši prekal tisto uganko, ali pa rešitev prestavljal za par let, da se razmere zboljšajo, da bom lahko kupil en truk nogavice in jih razdelil ženskam. Ampak potem pa zopet ne bi bilo gmaha in ne bi bilo za prestajati. Pa sem rekel tako, da imajo naši slovenski trgovci toliko nogavic, da jih prodajajo. Pa mi pade srečna misel v glavo, da bi se obrnil na naše trgovce, če bi hoteli ti mesto mene nagrado dati. Pogledal sem v velikonočno število in gledal, kdo prodaja take stvari, ki ženskam najbolj v oči padajo. Potem sem pa rekel našima zastopnikoma, Toneru in Joškotu, naj gresta do teh trgovcev in naj jih vprašata, če bi hoteli nekaj žrtvovati za Jakata.

"Za Jakata pa vse!" so rekli. In ko sta jima naša fanta razložila, da bi jaz rad en par najlepših, svilenih nogavic, so rekli: "Kar pride naj, pa si naj jih izbere." Strašno vesel sem bil naklonjenosti naših trgovcev in jim ne bom tega pozabil do sodnjega dne popoldne, da so mi odvalili tako velik kamen od mojega neznega srca.

Torej nogavice so bile na razpolago. Sedaj je bila pa druga težava. Ali naj grem jaz po nogavice in jih grem potem natičkovati ženskam? To je videti čisto enostavno, ampak težje je izpeljati. Če bi vsaka ženska, ki mi je poslala odgovor, poslala tudi mero od svojih nožic, ali pa da bi mi vsaj nogo poslala, da bi vedel za število, bi že šlo. Jaz se sicer na ženske noge nič ne zastopim, ampak zdi se mi, da so vsake sorte: debele in suhe, dolge in kratke. Potem naj pa človek izbira nogavice, če jih more.

Jakec, bistra glava, se je pa tudi tukaj izmazala. Ženske naj gredo same po nogavice in naj si jih izberejo po svoji nogi in po svojem okusu. Tako sem do skrajnosti izbral naklonjenost naših trgovcev in naj kar sami vlečejo nogavice ženskam na noge, jaz jih že ne bom.

Jutri bom pa povedal, katera bo dobila nogavice in kam jih bo šla iskat. Samo toliko povem, da deset parov jih bomo dobili in deset naših punc se bo v nedeljo nosilo v najlepših nogavicah, ki si jih morejo le misliti.

POSLOVENIL DR. A. R.

CARSKI SEL

"Konje!" je dejal z glasom moža, ki je vaju zapovedovati. "Nimam razpoložljivih konj," je odgovoril poštar in se priklonil.

"Rabim jih takoj!"
"To je nemogoče."
"Čigavi so konji, ki so vpreženi v taratjko in ki sem jih pravkar videl pred pošto?"

"Tale potnik jih je najel," je odgovoril poštar in pokazal Mihaela Strogova.

"Tako se morajo izpreči!" je dejal potnik z glasom, ki ni dopuščal ugovora.

Tedaj je stopil Mihael Strogov naprej in dejal:

"Konje sem naročil zase,"
"Nič ne de. Imeti jih moram jaz! Naprej! Hitro, ker se mi mudi!"

"Tudi meni se mudi," je odgovoril Mihael Strogov, ki je hotel ostati miren in se je le siloma premagaval.

Nadja je stala poleg njega. Bila je sicer mirna, dasi se je na skrivaj rada prepirla, ki bi ga bila rada prepeljala.

"Dovolj!" je ponovil potnik. Nato se je obrnil k poštarju:

"Taratjko takoj izprežite!"

Je zavpil z grozečo kretnjo, "in konje naprežite v mojo kočijo!" Poštar je bil v veliki zadregi, ker ni vedel, koga naj posluša.

Pogledal je Mihaela Strogova, ki je očividno imel pravico, da se upre krivični zahtevi potnika.

Mihael Strogov se je za trenutek obotavljal. Potnega lista ni hotel pokazati, da ne bi nase obrnil pozornosti, a tudi konjem se ni hotel odpovedati, da se ne bi zakasnili na potovanju. Na vsak način pa se je hotel izogniti prepiru, vsled katerega bi se moglo izjaloviti njegovo poslanstvo.

Casnikarja sta ga opazovala in bila pripravljena, da mu pomagata, ako bi bilo treba.

"Konji ostanejo pri mojem vozu!" je dejal Mihael Strogov z naglasom, ki je bil primeren preprostemu irkutskemu trgovcu.

Tedaj je potnik stopil predenj in mu trdo položil roko na ramo.

"Tako!" je dejal s kričočim glasom. "Torej mi nočeš odstopiti konj?"

"Ne," je odgovoril Mihael Strogov.

"Dobro, imel jih bo oni izmed naju, ki bo potem še zmožen za pot. Brani se! Jaz ti ne bom prizanašal!"

Potegnil je sabljo iz nožnice in se postavi v borilno stoji.

Nadja je planila pred Mihaela Strogova. Harry Blount in Alcide Jolivet sta stopila na njegovo stran.

"Ne bom se bil," je kratko odgovoril Mihael Strogov in prekrizal roki na prsih, da bi se laže premagaval.

"Ne boš se bil?"
"Ne!"

"Tudi sedaj ne?" je zakričal potnik. In predenj so mogli zabraniti, je z ročnikom biča usekal Mihaela Strogova po plečih.

Globoko razžaljeni Mihael Strogov je strašno prebledel. Krčevito je stegnil roke, kakor bi hotel kar zmleti suroveža. Le z največjim naporom se mu je posrečilo, da se je premagal. Dvojboj ne bi pomenjal le zamude časa, ampak bi spravi v nevarnost njegovo poslanstvo! ... Bolje je bilo izgubiti nekaj ur! ... Da! Toda požreti tako razžaljenje!

"Ali se boš bil, strahopetec?" je ponovil surovi potnik.

"Ne!" je odgovoril Mihael Strogov in nepremično gledal potniku v oči.

"Konje meni, in sicer takoj!" je velel potnik in odšel iz sobe.

Poštar je skomizgnil z ramami, vprašujoče pogledal Mihaela Strogova in naglo odšel za tujem.

Nastop Mihaela Strogova na poročevalca ni napravil dobrega vtisa. Vidno sta bila razočarana.

Korenjaški mladi mož je bil tepen in za toliko žalitev ni zahteval zadoščenja! Poslovala sta se nekam v zadregi in se mu umaknila. Alcide Jolivet je dejal Harry Blountu:

"Tega bi ne bil prisodil možu, ki je tako spretno prepral uralškega medveda. Je li res, da ima pogum svoj čas in svoje oblike? Tega ne razumem. Morda zato ne, ker nismo bili nikdar podani-ki."

Kmalu nato se je oglasilo drdranje koles in pokanje biča. Kočija, v katero so bili vpreženi konji taratjake, je naglo zapustila pošto poslopje.

V čakalnici sta ostala samo potrpežljiva Nadja in Mihael Strogov, ki je vsled razburjenja nalahno trepetal. Roki je prekrizal čez prsi in se usedel na bližnji stol. Bil je podoben kipu, samo da mu je čudna rdečica, ki je pa ni rodila sramota, zalila blede obraze.

Nadja je bila prepričana, da je tak mož mogel požreti tako ponižanje samo iz najtehtnejših razlogov.

Stopila je torej k njemu, kakor je stopil on k njej na policiji v Nižnjem Novgorodu, in mu rekla:

"Daj mi roko, brat!"
In kakor ljubeča mati mu je obrisala solzo, ki se mu je utrla iz očesa.

TRINAJSTO POGLAVJE
Dolžnost nad vse!

Nadja je uganila, da je ravnatelj Mihaela Strogova vodila važna skrivnost. On ni bil sam svoj gospodar in ni imel pravice, razpolagati s seboj. Samo zato, ker se je žrtvoval neki njej neznan dolžnosti, je mogel prenesti nesramno, smrtno razžaljenje.

Zato od njega ni zahtevala nobenega pojasnila. Ali mu ni roka, ki mu jo je podala, odgovorila že naprej na vse, kar bi ji mogel povedati? Mihael Strogov je molčal ves večer. Ker je poštar mogel dati spočite konje še le drugo jutro, je bilo treba prebiti vso noč na postaji. Da se nekoliko odpočije, so Nadji pripravili posebno sobico.

Mladenka bi bila gotovo rajši ostala pri svojem tovarišu; toda čutila je, da mora biti sama, in se je naravnala spat.

Ker ni mogla oditi brez slovesa, je dejala potihoma:

"Dragi brat! ..."

Toda Mihael Strogov jo je prekinil in z nemo kretnjo odklonil razgovor. Mladenka je globoko vzdihnila in molče zapustila sobo.

Mihael Strogov ni legel, ker bi nikakor mogel zaspati. Mesto, kamor ga je zadel bič surovega potnika, ga je skledo kakor perec ogenj.

"Za domovino in za njenega otea!" je mrmral na koncu tihe večerne molitve.

Na vsak način pa je hotel izvedeti, kdo je mož, ki ga je udaril, odkod je prišel in kam je bil namenjen. Poteze njegovega obraza si je tako živo začrtal v spomin, da jih ne bi mogel nikdar več pozabiti.

Mihael Strogov je dal poklicati poštarja.

Mož, Sibirce stare korenine, je prišel takoj, ga pogledal nekako po strani in čakal na vprašanje.

"Si li domačin?" ga je vprašal Mihael Strogov.

"Da."

"Ali poznaš moža, ki je vzel moje konje?"

"Ne."

"Ali ga nisi nikoli videl?"

"Nikoli."

"Kaj misliš, da bi bil ta človek?"

"Gospod, ki zna uveljaviti svojo voljo!"

Mihael Strogov ga je pogledal, kakor bi mu žepičil bodalo v srce, toda poštar ni povesil oči.

"Ali se me drzneš obsojati?" je vzkliknil Mihael Strogov.

"Da," je odgovoril Sibirce.

"So stvari, ki jih tudi preprosti trgovci ne sprejme, ne da bi jih vrnil."

"Udarec z bičem?"
"Da, udarec z bičem, mladi

mož! Imam leta in pogum, da ti to povem."

Mihael Strogov se je približal poštarju in mu položil mogočne roke na rame. Nato je dejal s čudovito mirnim glasom:

"Pojdi ven, prijatelj! Pojdi, sicer bi te ubil!"

To pot ga je poštar razumel.

"Tak si mi bolj všeč!" je zamrmral in odšel brez ugovora iz sobe.

Drugi dan, 24. julija, so ob osmih jutraj v taratjko zapregli tri močne konje. Mihael Strogov in Nadja sta se usedla vanjo in za ovinkom ceste je kmalu izginil Išim, ki je ostal obema v tako neprijetnem spominu.

Na različnih postajah, kjer se je Mihael Strogov ustavil tega dne, je mogel ugotoviti, da se je kočija vedno vozila pred njim po irkutski cesti in da potnik, ki se mu je mudilo kakor njemu, na poti čez stepe ni zapravil niti trenutka.

Ob štirih popoldne se je bilo treba 75 vrst dalje pri abatski postaji prepeljati čez reko Išim, ki je eden glavnih pritokov Ir-tiša.

Prevoz je bil nekoliko težavnejši kakor čez Tobol. Reka Ir-tiš je namreč prav na tem mestu zelo deroča. Pozimi vse sibirske reke zamrznejo več čevljev globoko in potnik jih prevozi, ne da bi opazil strugo, ki je bila izginila pod belo odejo, s katero je pokrita vsa neizmer-na ravan. Poleti pa je prevoz včasih zelo težaven.

V resnici so porabili dve uri,

da so prišli čez Ir-tiš. Mihael Strogov je bil zelo slabe volje, posebno se zato, ker je od brodnikov izvedel vznemirljive novice o tatarskem vpadu.

Pripovedovali so sledeče:

Nekateri poizvedovalci kana Feofarja so se že prikazali na obeh straneh spodnjega Ir-tiša v južnih delih tobolske pokrajine. Omsk je bil zelo ogrožen. Govorilo se je o boju med sibirskimi in tatarskimi četami na meji velike kirgiške orde, ki se je končal za Ruse neugodno. Ker so se morale maloštevilne ruske čete umakniti, so se tudi kmetje izselili iz pokrajine. Pripovedovali so o strašnih grozodejstvih vpadnikov, o ropih, tatvinah, požarih in umorih. Tako so se znali vojskovati Tatari.

Zato je vse bežalo že pred prvimi četami kana Feofarja. Mihael Strogov se je zelo bal, da v zapuščenih trgih in vaseh ne bi mogel dobiti za vožnjo potrebnih konj. Skušal je torej, da kolikor mogoče hitro pride v Omsk. Onstran mesta bi bilo morda lažje prehiteti tatarske poizvedovalce, ki so se bližali po dolini Ir-tiša, in priti pred njimi na irkutsko cesto.

Taratjka se je prepeljala čez reko prav tam, kjer se konča tako zvana "išimska zapora," t. j. vrsta lesenih stolpov in utrdb, ki se razteza od južne sibirske meje 400 vrst (427 km) daleč proti severu. V teh utrdbah so bili nekdanj nameščeni oddelki kozakov, ki naj bi varovali pokrajino pred napadi Kirgizov in Tatarov. Ko pa je moskovska

vlada mislila, da so se te orde popolnoma vdale, jih je dala izprazniti. Bile so torej brez pomena prav tedaj, ko bi mogle največ koristiti. Večina teh utrdb je bila že upepeljena in oblaki dima, ki so jih brodniki pokazali Mihaelu Strogovu nad južnim obzorjem, so pričali, da se bližajo prve tatarske čete.

Brž ko je bila taratjka in vprega na desnem bregu Išima, je Mihael Strogov z vso naglico nadaljeval svojo pot čez stepe.

Bilo je ob osmih zvečer. Nebo je bilo zelo oblačno. Večkrat se je ulila tudi ploha, ki je sprala prah in tako cesto izboljšala.

Od išimske postaje je Mihael Strogov vedno molčal. Gledal je na to, da kolikor mogoče obvaruje Nadjo pred naporom neprestane vožnje, četudi se mladenska ni pritoževala. Rada bi bila dala proti konjem taratjke. Nekaj ji je reklo, da se njenemu spremljevalcu še bolj mudi v Irkutsk kakor njej; in koliko vrst ju še loči od tega cilja!

Na misel ji je prišlo tudi, da bi bila mati Mihaela Strogova, ki je prebivala v Omsku, v veliki nevarnosti, ako bi Tatari vdrli v mesto. Zaradi tega je moral biti sin v velikih skrbih in je imel po njenem mnenju zadošten vzrok, da se mu je tako mudilo.

Zato se ji je zdelo umestno, da o priliki govori z njim o stari Marfi in njeni osamelosti sredi tako važnih dogodkov.

"Ali nisi prejel nobenega po-

ročila od svoje matere po tatar-

skem vpadu?" ga je vprašala. "Nobenega, Nadja. Zadnje pismo mi je pisala že pred dvema mesecema in mi ni sporočila nič dobrega. Marfa je odločno žena, vrla Sibirka. Vkljub starosti je ohranila še vso svojo duševno silo in zna prenašati trpljenje."

"Obiščem jo!" je dejala Nadja živahno. "Ker me imenuješ sestro, sem tudi njena hči."

In ker Mihael Strogov ni hotel odgovoriti, je dostavila:

"Morda, pa je tvoja mati zapustila Omsk?"

"Mogoče, Nadja," je odgovoril Mihael Strogov, "in upam celo, da je šla v Tobolsk. Stara Marfa sovraži Tatara, pozna stepe in se ne boji. Želel bi, da je prišla za palico in se ob Ir-tišu napotila proti severu. Ni ga mesta v pokrajini, ki ga ne bi poznala moja mati. Kolikokrat je prehodila celo deželo z mojim očetom, kolikokrat sem ju spremljal tudi jaz še kot otrok po sibirski puščavi! Da, Nadja, trdno upam, da je moja mati zapustila Omsk."

(Dalje prihodnjič.)

DNEVNE VESTI

Japonci naselijo 500,000 družin v Mandžuriji

Tokio, 4. aprila. Japonska vlada naznanja, da namerava naseliti v pridobljeni Mandžuriji tekom prihodnjih deset let najmanj 500,000 japonskih družin. S tem pride Mandžurija popolnoma pod japonski vpliv. Prebivalstvo na Japonskem je pregesto naseljeno in se ne more preživljati, dočim je Mandžurija skoro prazna. Japonsko prebivalstvo se množi za en milijon duš vsako leto. Naseljevanje v Mandžurijo bi veljalo dvesto milijonov jenov.

Mati umorila sebe in vse svoje otroke

Montclair, New Jersey, 5. aprila. Mrs. Raymond Fosdick je danes ustrelila dva svoja otroka, stara 15 in 9 let, nakar je zvršila samomor, ko si je poglaval kroglo v glavo. Njen soprog, ki je odsoten, je poznan newyorški odvetnik. Mrs. Fosdick je bila zelo nervozna in je storila svoj čin v hipu blaznosti.

Državni tajnik Stimson odpotuje v Evropo

Washington, 5. aprila. Državni tajnik Stimson namerava odpotovati prihodnji petek v Genevo, Švica, da pomaga ameriškani delegaciji pri razoroževalni konferenci.

Na Irskem se upirajo delavci Forda

Cork, Irska, 5. aprila. Velika večina delavcev v Ford tovarnah v tem mestu, je odšla na stavko. Vzrok štrajku je, ker je Ford ponovno znižal plače. Delavci poročajo, da so prej več zaslužili v enem tednu, kot zaslužijo sedaj v dveh tednih.

Žena ruskega diktatorja dobila ukor

Moskva, 5. aprila. Mrs. Josephine Stalin, žena ruskega diktatorja Stalina, je dobila te dni javni ukor, ker je zamudila tri dni v šoli, kjer se učila ženskih knjig ob pravem času naja.

Nov urad

Župan Miller je včeraj imenoval znanega prodajalca zemljišč, Patrick S. Mahona, za mestnega nakupovalca zemljišč. V tem uradu so razni republikanski agenti dolžni potrošiti več kot \$15,000 na leto pri nakupu mestnih zemljišč, v bodoče bo pa Mahon sam vse kupoval in bo imel letne plače \$3000.00.

Lieghley ne bo tožil

Državni pravdnik Lieghley se je izjavil, da ne bo tožil sodnika Sawickija radi zaostalih davkov. Lieghley je izjavil, da bo prišel čas, ko se bo stvar poravnala.

Brueggeman na delu
Župan Miller je odredil, da prevzame vse nadzorstvo nad deli v podzemeljski razstavni dvorani in nadzorstvo nad gradnjo kanalov na vzhodni strani mesta direktor utilitet, Brueggeman, ki je uspešen inženir. Nadzorstvo je doslej imel direktor javne službe, Kennedy. Pri delih se bo prihranilo \$36,000.

Dobre učiteljice
Učiteljice v Clevelandu so pripevali v mlekarški fond za revne otroke lepo svoto \$3000.00. V fondu se nahaja sedaj \$4500. Treba je pa \$14,000, da dobijo vsi revni otroci potrebno mleko.

Stari učitelji
Šolski odbor v Lakewoodu namerava opustiti iz službe vse učitelje in učiteljice, ki so že 60 let stari, in zaposliti mlajše močiči.

* 2,080,000 članov štejejo mladinske fašistovske organizacije v Italiji.

* Umrl je na Dunaju grof Černin, svoječasi avstrijski zunanji minister.

* 12,000 kokoši je uničil požar v neki vasi na Nizozemskem.

* V Minnesoti je včeraj zapadlo 11 palcev debelo snega.

MALI OGLASI

Stanovanje
se da v najem, 5 sob, kopališče, garaža, zgorej. Vprašajte na 14306 Westrope Ave. Stanovanje dobite jako poceni. (83)

Naznanilo!
Cenjenim rojakom in prijateljem naznanjam, da sem prevzel od J. Konchana popravilnico čevljev. Ako hočete imeti zanesljivo delo in poceni, prinesite vaše čevlje na
6630 St. Clair Ave.
Frank Longar (82)

V najem
se da štiri akre izorane, rodovitne zemlje. Na zemljišču se nahaja hlev za živino in perutnino ter dvojna garaža in stanovanje obstoječe iz dveh sob. Zemljišče se nahaja ob 200. cesti in Kildeer Ave. V najem se da radi odhoda iz mesta. Pripravno za samce. Cena nizka. John Fabec, 776 E. 200 St. (82)

Ako hočete imeti
lepo, nanovo papirano in moderno prenovljeno stanovanje, pet zračnih sob, podstrešje, klet, se oglašite pri Marjanci Kuharjevi, 1123 Addison Rd. Stanovanje se nahaja v isti hiši zgorej in se odda prav poceni pravi družini. (x)

Slovenska šivilja
izdeluje obleke po vaši želji in po jako zmernih cenah. Najboljše delo garantirano v vašo zadovoljnost. Vprašajte na 6026 St. Clair Ave., suite No. 2. (82)

Zelena seč
naprodaj za ograjo. Prav poceni. Če kdo potrebuje za obrezovanje dreves ali druge rastline, naj se zgleda na 1087 Addison Rd. (81)

PEČI
BEL PORCELAIN ENAMEL ZUNAJ IN ZNOTRAJ. RAZSTAVNI VZORCI.
\$29.75
Vprašajte za Mr. Pernška
The Stern Furniture Co.
15428 Waterloo Rd.

WILLIAM A. VIDMAR
SLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. MAin 1195
URE: 9 do 5
Pondeljki, torek, četrtek od 6:30 do 8, in v soboto od 2 - 4, 6:30 - 8
18735 Chapman Ave.
Tel. KEmmore 2307-M

LED IN PREMOG
TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAJALCO LEDU IN PREMOGA
1194 E. 167th St.
Pakličite KEmmore 4381

THE OLD HOME TOWN By STANLEY

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih!

Mrtvec na mostu

Za "Ameriško Domovino" priredil M. U.

ENAJSTO POGLAVJE

Izginoli podnajemnik

Čim je Gilmartin prišel v London, je poobedoval kar v restavraciji na postaji, ker je vedel, da ga bo podkomisar Roche, katerega je o svojem prihodu obvestil, pričakoval v uradu. In res je detektiv našel podkomisarja že tam. Poročal mu je na kratko o vseh dogodkih in zapletljivih. Takoj sta ukrenila, da se izdelajo fotografije žepnega robca, ki ga je Gilmartin našel ob samostanskem zidu. Ob enem je tudi Roche telefončnim potom podvzel korake, da jima preskrbe podrejeni organi na čim bolj takten način od svojcev fotografije izginolih bratovlaikov.

"Kaj naj storimo z načrti, čim nam jih pošta dostavi?" je vprašal Roche.

"Shranili jih bomo v veliki blagajni v drugem nadstropju, dokler zadeve ne razrešimo," je odgovoril Gilmartin.

"Hm, to bi bilo seveda najbolje, a bojim se, da nimamo pravice."

"To me ne briga," je izjavil Irec. "Opat nam je hvaležen, ako jih tu shranimo."

"Tadaj je vse v redu," je pristal Roche. "A sedaj vam moram nekaj povedati."

Gilmartin je poslušal pozorno.

"Saj niste pozabili mrtveca na Waterlooškem mostu?"

Irec je odkimal.

"Vaš prijatelj Peters je prepričan, da je na sledi. In jako ga veseli, da bo potegnil vsaj enkrat vas, ki vas smatra skoro za svojega Boga."

"Peters je bolj sposoben, kakor ga pa smatrate vi, gospod podkomisar," je dejal smehljaje Gilmartin.

"Noče nam pa ničesar povedati, čeravno izgleda, da je svoje stvari gotov."

"Upam, da bo imel srečo," je dejal prisrčno Gilmartin.

"Hm, da — vendar ni to, kar sem vam hotel povedati," je nadaljeval Roche. "Ali se spominjate, da ste trdili, da je dotičnik bil redovnik? Vidite, tedaj: Poslal sem vsem samostanom, izvemši onega v Alderborough okrožnice, vendar ga pa nihče ne ni spoznal. Gvardijan v Erdingtonu je odposlal odtise v Nemčijo. Ravnotako smo tudi mi poslali odtise francoski in belgijski policiji. Seveda vsled kratkega roka nimamo še odgovorov."

"Ne pozabite, da je več redov. Saj imamo Kartuzijance, Cistercijance, Trapiste, in še nebroj drugih verskih kongregacij. Nadalje pa je tudi precej različnih redov v anglikanski cerkvi sami, čeravno izljučujem, da bi ti nosili spodnje perilo, kakršno ga je imel mrtvec na sebi."

"Sveta nebesa!" je vzkliknil Roche. "Kdo bi si bil pa mislil to! Takoj moram ukreniti, da pošljemo tudi tem okrožnic. Zakaj mi tega ni nihče prej povedal!"

Nadinspektor se je smehljaj. "Rad bi seveda dosledno preizkušal vašo teorijo," je pojasnjeval Roche. "Povedati vam pa moram, da so bili danes zjutraj tudi tu v Londonu ukradeni načrti neke brežične iznajdbe."

"Kaj?" je poskočil Gilmartin.

"Da, a kar je čudnega na stvari: ta, vsaj dozdevni tat, je neki Nemec, ki je kar nekako izginil s sveta."

"Za to poslednje, je samo ena edina pot," je pripomnil mirno Gilmartin.

"Stvar je sledeča: Nek mladenič — ime mu je Gilbert Wylie — je prišel zjutraj ter hotel go-

voriti s kakim višjim uradnikom. Zasielal ga je inšpektor Stanley, a ker ni bilo Meldruma v uradu, je poročal o zadevi meni. Tako sem sam sprejel mladeniča. Izgleda, da je lastnik ali vsaj solastnik neke električne delavnice na zahodnem delu mesta. V delavnici izdeluje brežične aparate. V svojem prostem času pa študira mladenič radiotelegrafijo. V zadnjem času, pravi, da bolj slučajno, je izpopolnil iznajdbo, ki je vredna — vsaj po njegovem mnenju — denarja. Popisal mi je iznajdbo, vendar pa sem le toliko razumel, da se gre za radio-telefonijo. Nekaj s čimer bi se jako pocenilo prekooceanske pogovore. Mladenič živi kot podnajemnik pri neki gospodinjki, ki oddaja tudi drugim sobe. Sredi oktobra se je priselil v hišo nek Nemec, s katerim je postal Wylie prijatelj, menda zato, ker se je tudi ta precej zanimal za radiotelefonijo. Nemec, katerega je ime Gottschalk, je bil o tem predmetu precej dobro poučen, a Wylie je bil dovolj nepreviden, da mu je svojo iznajdbo zaupal. Sicer mu ni pokazal načrtov, vendar je imel Gottschalk dovolj prilike ugotoviti, kje najbrže hrani Wylie načrte, ker je večkrat prihajal v njegovo sobo. Zadnjič sta bila skup pri obedu 4. novembra, ko je Nemec povedal, da se bo kmalu moral vrniti v Nemčijo. Wylie se je isti dan odpeljal na neko razstavo ter je bil odsoten tri dni. Čim se je vrnil, mu je gospodinja mimogrede omenila, da se Nemec po 4. novembra zvečer ni več vrnil v stanovanje. Čudno pa je vsekakor, da gospodinja trdi, da ga je slišala v sobi še nekako o polnoči. Vsaj tako se ji zdi, ker ga je slišala v sobi kašljati."

"Da, da," je silil Gilmartin, "kaj pa z načrti?"

"Takoj pridem k temu," je nadaljeval Roche. "Wylie je šel nato v svojo sobo. Ker se je hotel preobleči, je zapazil da je njegov predal odklenjen, a perilo razmetano. Načrti, katere je imel spravljene med stvarmi, so izginili. Wylie pa ni spravljajal Gottschalkov odhod v zvezo z izginotjem načrtov, pač pa mu je to šele drugi dan sugestirala njegova zaročenka. Na njen nasvet je potem prišel semkaj."

"Hm," je modroval Gilmartin, čim je Roche končal. "Ne izgleda baš tako važno. Sicer so menda slučajno bili ukradeni načrti brežičnega aparata, vendar pa sem prepričan, da se gre za čisto navadno tatvino, ki ni imela za cilj načrtov samih. Vsled tega treba iskati Gottschalka na običajen način — kar ste gotovo že storili. V doglednem času tedaj bo gotovo pod ključem."

"Ako se nam ni že izmuznil na kontinent," je pripomnil Roche. "Tadaj lahko poizvemo pri uradu za potne liste."

"Da — kaj pa če ni to njegovo resnično ime?"

"Saj se je moral držati predpisov za tučje."

"I, seveda," je odvrnil Roche. "Z največjo lahkoto se lahko izognete takim predpisom. Gottschalk je najel pri gospodinjki sobo. Povedal ji je svoje ime, plačal najemnino za mesec dni. Gospodinja je bila s tem pomirjena, ker javiti bi ga morala le, ako bi stanoval pri njej delj kakor dva meseca. Pa mislimo si, da si je Gottschalk nadel to ime šele na stopnicah hiše, a na Angleško je pa prišel pod imenom Schmidt ali Schneider itd. Tadaj vidite: kdo bi mogel v takem slučaju sumiti gospoda Schmidta ali Schneiderja, ki je šel pred tedni mimo imigracijskega uradnika?"

"Res," je pristal Gilmartin. "Vendar bi pa moral uradnik za potne liste ob povratku konstatirati, dali se je odhajajoči tekom svojega bivanja tu podvrgel tozadevnim predpisom."

"Morebiti," je suho odvrnil Roche. "Kaj pa, ako resnično ni bil nad dva meseca tu? Vsekakor se lahko vsakdo predej prosto kreta po Angleškem."

"In zakaj ste mi vso to zgodbo povedali, gospod podkomisar?"

"Ker sem prepričan, da je tatvina v zvezi z vašo samostansko zadevo."

"Hm," je dejal Gilmartin — ne preveč navdušen za stvar — "mogoče, ampak —"

"Trenutek, trenutek, prosim," ga je prekinil podkomisar. "Baš tu je popis Gottschalka. Visok okoli 40 let, svetle oči, visoko čelo, povešene sive brke, redki sivi lasje na vrhu, a gosti v ozadju in na straneh glave, finega obnašanja. Konci prstov rumenkasti kakor od nikotina, čeravno ni nikdar kadil; je vedno nosil visoke ovratnike, črne ovrtnice in sivkaste srajce; obelone navadno v frak, ki je pa bil precej star in pokapan z mastjo ali sličnim ter sive, široke hlače. Govori jako pravilno angleški, čeravno z malim naglasom tujca. Zelo mirnega obnašanja. Sicer malo šepa, a je jako urne hoje."

Roche je pogledal Gilmartina. Ta je dejal: "Moj Bog! Saj vam jih najdem v pol ure dvajset, ki bi popolnoma odgovarjali takemu popisu. Poznam nekega cunjarja, ki do pičice soglašaj, vključivši celo tuj naglas in mirno obnašanje: Kaj pa nam tudi pomaga drugače tak popis. Saj lahko vsako stvar takoj sprejmem. Lase — lahko si jih prištrije! Brke — ravnotako, ali pa si jih sploh obrije! Obleke! Oblecite ga v salonsko, pa vam ne ostane niti najmanj Gottschalka, z izjemo rumenkastih prstov — pa še te si lahko zdrgne s kakim praškom!"

Podkomisar ni ničesar odgovoril, pač pa je bral neko listino. In Gilmartinu se je dozdevalo, da bere podkomisar s takim zanimanjem in tako hitro, da je bil vsekakor prepričan, da je podkomisar šele sedaj zapazil v isti kako stvar, katero je prej spregledal ali pa ni polagal nanjo važnosti. "Ah, tu imamo!" je končno vskliknil ta. "Kako znamenje pa je bilo na onem robcu!"

"Ne spominjam se," je odvrnil detektiv z zanimanjem. "Grem pa lahko in poizvem v fotografičnem uradu."

"Nepotrebno," je dejal Roche ter že prijel za telefon. "Halo! Fotografični oddelek? Vi, Robbins? — Ali ste že fotografirali oni robec? Da, Gilmartinov slučaj. Kako pa je znamenje? — Modra nit, ste dejali? — Hvala!"

Odložil je slušalo ter pogledal Gilmartina. Takoj pa je zopet dvignil: "Inšpektor Stanley!" je velel in čez par sekund. "Stanley? Poizvedite pri gospodinjki, kam je oni Nemec Gottschalk poslal svoje perilo. Baš ste v pogovoru z njo. Dobro! Sporočite mi takoj!"

Nato je Roche dejal Gilmartinu: "Robbins misli, da je znamenje na robcu, ki ste ga vi našli: X375X in sicer z modro nitjo."

"Misli?" se je čudil Gilmartin. "Da, ker ni gotov, dali je 3 res tri, ali pa 8, a 5 je morebiti 6. S tem bi imeli koliko kombinacij?"

"Četvero," je odvrnil Irec. "Mari ste našli ista znamenja na Gottschalkovem perilu?"

"Da."

"Potem mora biti pravečati norec, da je ostavil isto."

"Jaz pa menim, da obstoja neumnost v tem, da je imel oni robec s sabo v samostanu," se je nasmejal Roche. V tem trenutku je zvonil telefon. "Da? Kaj? Dobro. Stanley! Pojdite v fotografični oddelek, vzemite robec, ki ga je oddal Gilmartin tam ter poizvedite v pralnici, dali je Gottschalkov. Poročajte mi, kaj se vrnete." Roche se je nato obrnil k Gilmartinu: "Ko je inšpektor Stanley nasilno odprl vrata Gottschalkove sobe, je ugotovil, da je Gottschalk odstavil vse svoje imetje, oziroma obleko, vključivši star frak in hlače, perilo, nogavice ter celo umazano perilo, ki ga je imel na sebi. Z eno besedo: vse!"

Gilmartin je premišljeval. Trenutek na to pa je zopet zvonil telefon. Ko je Roche odložil slušalo, je zaklel ter dejal: "Vrag vzemi še komuniste in z njimi vred vse one, ki se jih boje. Zopet seja pri notranjem ministru!" Vstal je ter nujno odstavil Gilmartina samega.

DVANAJSTO POGLAVJE

Slušnost

Na hodniku je Gilmartin srečal svojega prijatelja inšpektorja Petersa, ki je izgledal bolj podoben kmetovalcu kakor pa detektivu.

"Zdravo, Peters," je pozdravil Irec. "Lepe stvari čujem o vas!"

"Hm," je nekako zaljubljeno dejal Peters, "zdi se mi, da sem prezgodaj govoril z 'oso'."

"Mar ne gre vse v redu?"

"Ne ravno to. Nekdo pa me je spravil na neko idejo in precej sitnosti imam, da dokazem, da je pravilna."

"Kako to?" je vpraševal Gilmartin.

"Tega pa ne povem še — ker bi se mi gotovo smejali. Toliko pa vam lahko zaupam, da se gre za slučaj, ki ste ga imeli vi v rokah — mrtvec na Waterlooškem mostu. Skušam namreč ugotoviti, kako je pravzaprav prišel do zaključka, kdo ga je umoril."

"Da vam povem resnico," je priznal Irec, "tudi jaz se čudim temu slučaju."

"Kako? Mar ste končali, kar ste imeli na rokah in začnete zopet na tem?"

"Skoro da bo tako. Moram pa delati počasi — moram, vam pravim. Vendar pa, dobro srečo, prijatelj!" je dejal Gilmartin ter ga zapustil. Naenkrat pa se je vrnil ter odšel v sobo podkomisarja Rocheja, kjer so ležali še na mizi spisi tikajoči se Gottschalka. Sedel je v podkomisarjev naslanjač, izvlekel svojo beležnico ter začel pregledovati zapiske, ki so vsebovali izjave vseh ljudi, ki so živeli z Gottschalkom pri dotični gospodinjki, telefonske pogovore z imigracijskim uradom ter druge raporte. Od časa do časa si je Gilmartin zapisoval v svojo beležnico. Baš je hotel vstati, ko je pozvonil telefon. "Halo! Ne! Podkomisarja Rocheja ni tu — Gilmartin govori. O, Stanley? Da? — Ne dvomim. Dobro! Poslušaj tedaj! Povej mi telefonsko številko gospodinjke. Pozabil si to napisati v raportu. — Hvala!" Ko je Gilmartin odložil slušalo, je vstopil Roche.

"Se tu? Novice zame?"

"Stanley poroča, da so v pralnici ugotovili, da je robec Gottschalkov."

"Hm, potrjuje tedaj moje mnenje, da sta si oba slučaja v zvezi."

"Da," je pristal Gilmartin. "Vsekakor mora biti Gottschalk član tolpe, ki krađe načrte brežičnih brzojavnih aparatov."

"Jaz ne bi tega trdil s tako gotovostjo. Spominjate se, da je Gottschalk ostavil vse svoje perilo. Zakaj naj bi jemal s seboj tedaj samo dotični robec? Mogoče je, da je imel tega poslednjega oni, ki je odstranil Gottschalka."

"Je že bolj mogoče, da si je Gottschalk nabavil popolnoma novo perilo in obleko ter da se je preoblekel danes ponoči, ko ga je gospodinja čula. Ali ni mogoče v naglici pozabil nabaviti si robe, pa je vzel s seboj starrega?"

"Lahko si tudi to mislim," je odvrnil Roche. "Nikakor pa ne morem razumeti, zakaj bi Gottschalk prostovoljno ostavil vse svoje imetje."

"Seveda je jako čudno," je priznal Irec. "Morebiti pa se

je hotel vrniti — nu, v tem slučaju ne bi bil še ukradel mladeničevih načrtov. — Ko ste zapustili sobo, sem vas hotel vprašati še: Ali ste pokazali Wylieju sliko mrtveca z Waterlooškega mostu?"

"Da."

"In —"

"Ni ga spoznal, akoravno je trdil, da bi bil morebiti podoben Gottschalku, ako bi imel lase in brke."

"O, to je dejal? Bogve dali je Knox sedaj v službi?"

"Mislim da je. Zakaj?"

"Knox je tako 'malo umetniška.' Rad bi, da napravi na fotografiji lase in brke."

"Razumem, sedaj, razumem," je dejal Roche ter sedel na sedež, ki ga je zapustil Gilmartin. Ta pa se je podal h Knoxu, kateri mu je tudi obljubil, da stori na fotografiji vse, kar manjka do pravega Gottschalka. Nato je Irec odšel proti Southampton poslopju, kjer se nahaja patentni urad. Čim je tu opravljal, se je podal proti domu. S pomočjo dekle je njegova žena pripravila obed, a v krogu družine je Gilmartin skoroda pozabil na vse brige in težave svojega poklica. Kako uro po obedu pa je že pritisnil na gumb električnega zvonca neke hiše blizu Victoria postaje. Peljali so ga takoj v sprejemnico, kjer sta sedela kakih dvajset let star mladenič ter neke mlajša, zelo lepa in, kakor je izgledalo, tudi odločna mladenka.

"Nadinspektor Gilmartin?" je vprašal mladenič.

"Da, in vi ste gospod Wylie?" je odvrnil Gilmartin.

"Da. Sporočili so mi telefonično, da pridete. Tu pa imam pismo, ki ga je ostavil za vas nek stražnik."

"Hvala."

"Dovolite, da vam predstavim gospodično Cannan. Zelo se zanima za moje podjetje."

Gilmartin se je smehljaj ter segel dekletu v roko. Ta je dejala: "Ker se že pripravljam, da bom skrbela v življenju zanj, je vsekakor razumljivo, da se zanimam tudi za njegovo podjetje, ali ne, gospod Gilmartin?"

Iz naglasa je sklepal Irec, da je dekle Amerikanka. "Seveda, seveda," se je smejal, "in prepričan sem, da boste skrbeli dobro zanj, ker sicer ne bi bili zvesti ameriškimi tradicijam."

"To pa je poklon, ki ga ne bi nikdar pričakovala tostran Atlantika," je vžičeno vzkliknila gospodična Cannan. "Vendar pa ne smemo tratiti vašega časa. Hoteli ste izprašati Gilberta o tatvini načrtov?"

"Ne," je odvrnil Gilmartin. "Ne bom ga več mučil z izpraševanjem o tem. Vsekakor, ako je kaj novega, mi pa sporočite."

"Ničesar, gospod Gilmartin. Vse sem že sporočil gospodu podkomisarju," je odvrnil Wylie.

"Tadaj," je nadaljeval Gilmartin, "nimam tudi jaz drugega vprašanja, kakor to —"

Medtem je odprl zavitek, ki mu ga je izročil poprej Wylie, ter vzel iz njega fotografijo, ki jo je dal Wylieju. "Ali je ta podoben Gottschalku?"

Wylie je celo minuto strmel v fotografijo. "Ne," je odgovoril. "In vendar —"

"Da, vidim tudi jaz," je dejalo dekle. "Videla sem ga sicer samo dvakrat. Gilbert — saj mu je podoben. Tu je čelo, pa tu nekako njegove smešne nosnice. Oči seveda niso —"

Gilmartin je pogledal na sliko ter dejal: "Ah, popravil mu ni oči. To so namreč oči mrtveca, gospodična Cannan."

"Oh!"

"Škoda, Ivanka," je omenil Wylie, "da ga nisi videla česke. Potem bi ga lahko po spominu narisala." Obrnil se je k Gilmartinu: "Gospodična namreč študira slikarstvo."

"Ali ne bi ga poskušali narisati vseeno, gospodična?" je svetloval Gilmartin.

"Hm — skušam lahko," se je obotavljala. "Ali imaš papirja in svinčnik, Gilbert?"

Gilbert ji je postregel. Gospodična Cannan je za trenutek sedela ter strmela predse, kakor da si hoče osvežiti vtise, nato pa je začela s krepkimi potezami risati. V par minutah je podala risbo Wylieju.

"Ali mu je podoben?"

"Da, seveda da — kakor izrezan," je vzkliknil Gilbert. Podal je risbo Gilmartinu, ki si jo je molče ogledoval ter primerjal s fotografijo. Kmalu nato je dejal: "Gospodična, ako damo tem očem na fotografiji živ izraz in ako še dodamo visok ovrtnik, potem sta si obe sliki podobni."

"Zato so ljudje zadovoljni v teh kritičnih časih, ker so imeli svoj denar spravljen v slovenski banki, v

Zato so ljudje zadovoljni

v teh kritičnih časih, ker so imeli svoj denar spravljen v slovenski banki, v

North American Trust BANKI

6131 St. Clair Ave.

15601 Waterloo Rd.

CLEVELAND, O.

Brez skrbi so, ker dobro vedo, da je njih denar varno naložen in nosi poštene obresti.

Kdor še nima svojega denarja shranjenega v North American Trust banki, tej edini slovenski banki v Zedinjenih državah, ima sedaj lepo priliko, da ga vloži.

Ako prinesete novo vlogo v North American Trust banko do vstevši sobote 9. aprila, boste dobili obresti že od 1. aprila.

Vložite svoje prihranke v to močno in solidno banko, pa boste lahko brez skrbi zaspali, ker boste prepričani, da je vaš denar varno shranjen.